

Muistio TNO-foorumi videolla 12.10.2016

Osallistujat:

KEHA/TOKE: Ari Hyyryläinen, Merja Niemi-Pynttari,

TEM: Ari-Pekka Leminen

OKM: Ulla-Jill Karlsson

JYU/KTL: Raimo Vuorinen

Edustajat 14 alueelta (ei Uusimaa) + TE-aspa

TNO-foorumi oli tällä kertaa keskustelutilaisuus ilman etukäteen suunniteltua ohjelmaa. Esille nousi seuraavia teemoja:

Miten aikuisten ohjauspalvelut järjestetään tulevaisuudessa?

- valtakunnallisessa Elo:ssa on hyväksytty linjaus monialaisista ohjauspalveluista, tärkeää hyödyntää ohjaamojen kautta tullutta toimintatapaa, monialaisuuslinjauksia kannattaa käyttää vaikuttamistyössä alueilla.
- tavoite on että Ohjaamot tarjoavat jatkossa palveluja myös aikuisille. Suomen ensimmäinen myös aikuisille tarkoitettu ohjaamo on avattu Polvijärvellä
- peruseriaate, jonka avulla palveluja tuotetaan on KUMPPANUUS
- uudessa maakuntamallissa mukana erilaisia toimijoita (erilaiset toimijat tuottavat palveluita), palvelut toteutetaan liiketoimintana ja järjestämisvastuu on maakunnilla, maakunnat tuottavat palveluita edistäen monialaisuutta (jos hyvin menee?)
- jokaisen kannattaa pyrkiä vaikuttamaan maakuntalakeihin, paikallisen vaikuttamisen merkitys juuri nyt erittäin suuri
- lait valmistelussa: kasvupalvelulaki, järjestämislaki ja sisältölaki, ehkä tulossa vielä sisältöjä täsmentävä laki?
- lakiluonnoksia valmistellaan parhaillaan kovalla kiireellä - pyrkimys on saada niihin mukaan Tno-palveluja. TEM:ssä vahvaa pyrkimystä vaikuttaa lakiteksteihin, poliittiset päätökset kuitenkin voivat mennä omia teitään

Tilanne koulutuksen puolella

- ammatillisen koulutuksen reformi, aikataulun mukaan 31.10 mennessä esitys lausunnoille
- -aikuisten ja nuorten koulutus samassa laissa, laki tulee voimaan 2018

- lainsäädäntöön tulee todennäköisesti edelleen lause ”opiskelijoiden oikeudesta ohjaukseen”
- paljon asioita kuitenkin koulutuksen järjestäjien kontolla: miten toteutetaan ohjaus käytännössä - jos on viisautta koulutuksen järjestäjillä, ohjaukseen satsataan (esim enemmän opoja), mutta miten yhteistyö toimijoiden kanssa käytännössä toimii ennen koulutukseen hakeutumisvaihetta?
- ei vielä liioin varmaa tietoa siitä, onko koulutus kuntayhtymillä vai kunnilla

Ohjaamojen asemasta ja tilanteesta

- Ohjaamoista ei ilmeisesti tulla säätämään laeilla vaan ne toimivat sopimuksellisesti
- keskusteltiin ohjaamojen ”omistajuudesta”, osa kunnista on jo ottanut ne omakseen. Kuitenkin huomattava, että ohjaamo muodostuu verkostoista – voiko sitä varsinaisesti ”omistaa?”

Ennakointi

- keskusteltiin eri alueiden hyvistä esimerkeistä ennakoinnin saralla

Ohjaustoimijoiden taso/laatu

- yhtenäistävä koulutus ohjaustoimijoille? Mitä ohjausalan korkeakoulut haluavat tällä saralla tehdä?
- ohjauksen kansallinen tilannearvio olisi tärkeä nyt, edellinen tehty 2004 (koski peruskouluja ja lukioita + Te-hallinnon OHJus-raportti samoihin aikoihin), ”erilainen koulutus ylläpitää erilaisia käytäntöjä”(Raimo Vuorisen kommentti)
- millainen tehtävästä riippumaton ohjausosaaminen tarpeen? Laatu tärkeää. Heräsi kysymys, mikä on riittävä koulutus, millä tehdään ohjausalan ammattilaisia
- Opin ovi projektit ja monialaiset ERKKERI-koulutukset toimivat eri ohjausammattilaisia yhdistävinä tekijöinä alueilla 2013 saakka, osa Opin ovien verkostoista edelleen toiminnassa, esimerkkinä Pohjois-Pohjanmaa.
- Viisi tapaa kansainvälisesti (Raimo Vuorinen) taata ohjausammattilaisen työn laatu :
 1. laki (esim Suomessa tällä hetkellä, psykologit TE-halinnossa, opinto- ja oppilaanohjaajat kouluissa)

2. standardit

3. akkreditointi

4. lisenssit

5. ammattialan sisäisen järjestäytyminen, alan kansalliset järjestöt pitävät rekisteriä

- Sopimuksellinen malli Kanadassa, Australiassa, Saudi-Arabiassa ja Irlannissa. Ohjaajien työlle on osaamiskuvaukset, kattoelin myöntää, mitkä koulutukset täyttävät standardit. (Vuorinen; Kanadalla aika hyvä toimiva malli).

Jos halutaan pohtia kompetenssikuvauksia, NICE-verkostolla esimerkiksi hyvä kolmitasoinen malli

Kohtaamon roolista

- Kohtaamon rahoitus on nuorisotakuun puolelta joten aikuisten ohjauksen asioiden eteenpäin vieminen ei mahdollista. Ohjaamotoiminnan hyviä kokemuksia levitetään kuitenkin

Valtakunnallisen ELO:n rooli

- toimikausi v 2020 saakka, johon asti siis ainakin keskeinen toimija

TE-Psykologien roolista

- maassamme alle 200 psykologia tekee uraohjausta TE-toimistoissa tällä hetkellä, ammattikunnalla vahva rooli historiallisesti, korkea koulutustaso ja hyvä ohjaustyön laatu – miten varmistetaan psykologien työ jatkossa osana ohjauksen verkostoa
- ilmeisesti psykologien roolia ei voi jatkossa laissa määritellä tarkasti, mutta onko mahdollista vaikuttaa vielä ohjauksen järjestämisvelvoitteeseen. Maakunnathan päättävät itse kaikesta – vielä auki missä määrin keskitettyjä palveluja
- tässäkin asiassa kaikki henkilökohtainen + yhteinen vaikuttaminen juuri nyt tarpeen, kaikki mahdolliset kontaktit tärkeitä (kansanedustajat keskeisin ryhmä), jotta lainsäädäntöön tulisi sekä psykologien rooli että laajemmin TNO-palvelut riittävällä tarkkuudella

Alueelliset ELO-ryhmät ja tulevaisuuden maakunnat

- heräsi pohdintaa tilanteesta, jossa Häme jakautuu kahtia –pitäisikö olla kaksi elo-ryhmää ja millainen prosessi uuden perustaminen on? Ely voi toki perustaa molemmat, mutta kannattaako
- tulevatko uudet maakunnat asettamaan ELO-ryhmiä – tilanne auki tässäkin

Lisäksi

- kannattaa toimia verkostona nyt hyvin ja näkyvästi, siten vaikuttaa parhaiten tno-palvelujen tulevaisuuteen
- Raimo V muistuttaa: kun Elo-ryhmät tekevät vuotuista raporttia ministeriölle, se tehdään yhteistyössä VOKes:n kanssa. Raimo palaa asiaan
- seuraava tapaaminen sovitaan joulukuun 2016 alkuun

Muistion laati:

Merja Niemi-Pynttari 14.10.2016